

Kouluun kiinnittyminen

Tuomo Virtanen

Jyväskylän yliopisto; OKL

Kiinnittyminen vs. sitoutuminen

- *Kiinnittyä ja kiintyä* ovat samaa sanaperhettä. *Sitoutua* on johdettu verbistä *sitoa*. Molempien verbien yhteinen "äiti" on *kiinni*. Etymologisesti kiinnittyä-verbien merkitys on *liittyä kiinni johonkin*". *Sitoutua*-verbien alkuperäinen merkitys on *sitoa itsensä*.
- Suomenkielisessä kirjallisuudessa käytetään myös sanoja *kouluun/koulunkäyntiin sitoutuminen, kouluinnostus* ja *koulutyön imu*.
- *Kouluun kiinnittyminen* voidaan ajatella ikään kuin magneettina, joka vetää ja pitää oppilaan koulussa ja kiinni opiskelussa.

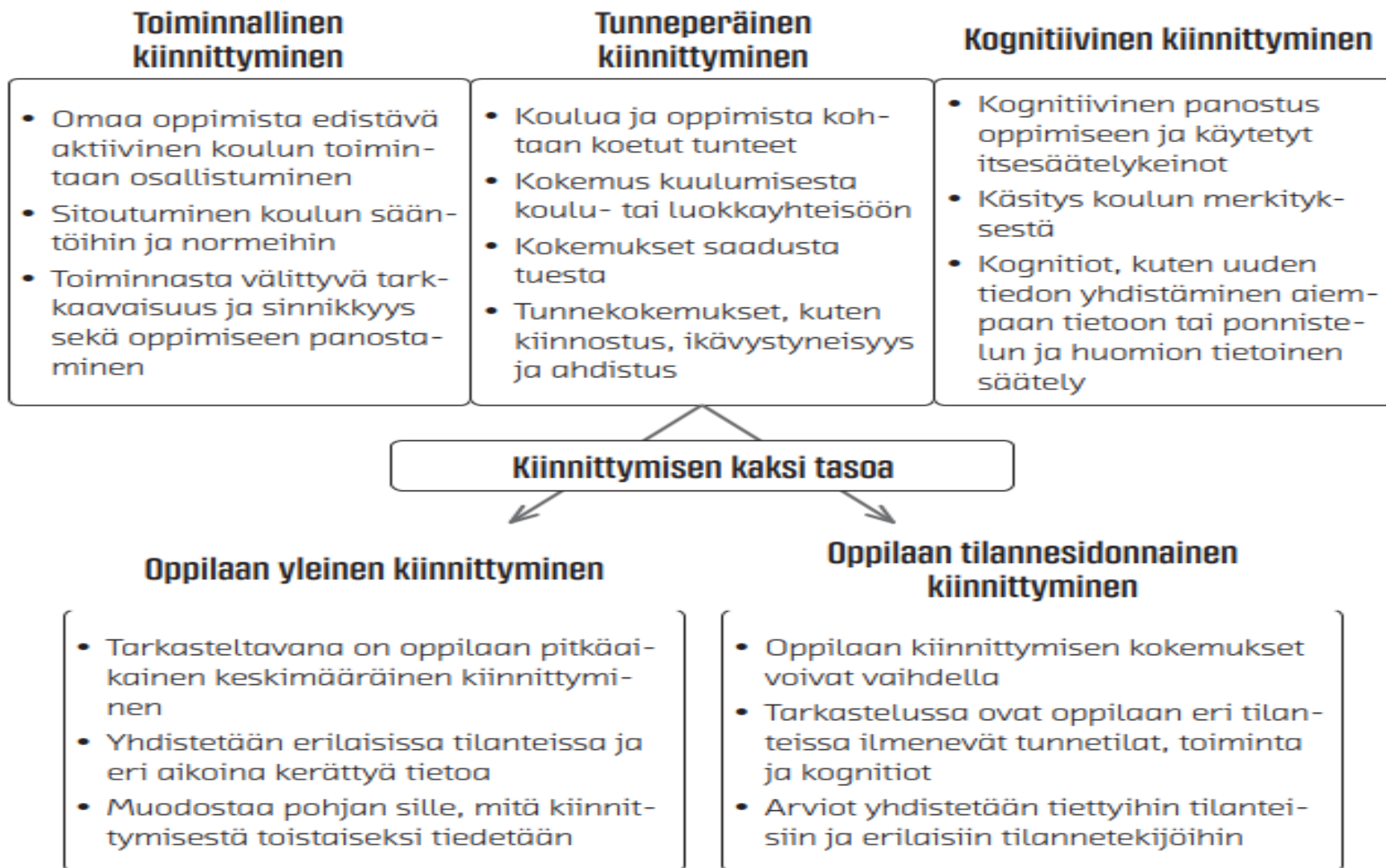
Mitä kiinnittyminen on?

Kyseessä on oppilaan ja koulun välinen **vuorovaikutussuhde**. Kouluun kiinnittymisen tutkimus ja käytäntö tähtäävät

1. koulun keskeyttämisen ehkäisemiseen
2. oppimistulosten parantamiseen
3. koulun uudistamiseen/kehittämiseen.

Kyseessä on sekä prosessi että tulos. Kun vaikutetaan prosessiin, vaikutetaan tuloksiin.

Kolme ulottuvuutta ja kaksi tasoa

Lyhyesti: Kiinnittyminen on kuvaus oppilaan oppimista edistävästä toiminnasta, ajattelusta ja tunteista: Hands on! Heads on! Hearts on!

Heads on!

Ajattelu, kognitiot,
panostaminen ja
merkityksellisyys

Kouluun liittyvä toiminta

Hearts on!

Kouluun liittyvät
tunnekokemukset

Oppilas voi kiinnittyä kouluun monin tavoin

Wang, M., & Peck, S. C. (2013). Adolescent Educational Success and Mental Health Vary Across School Engagement Profiles. *Developmental psychology*, 49(7), 1266-1276. <https://doi.org/10.1037/a0030028>

SCHOOL ENGAGEMENT PROFILES

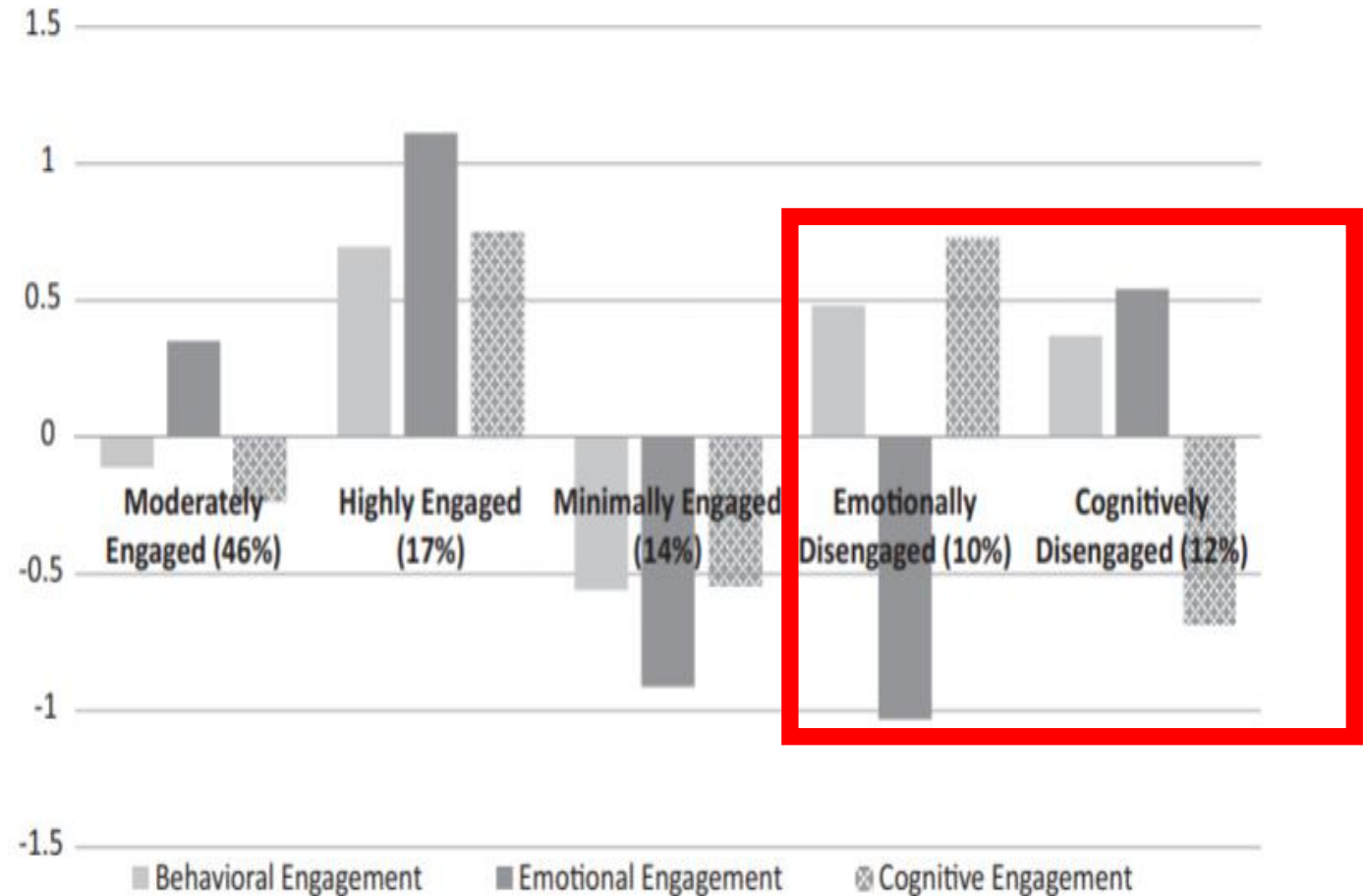

Figure 1. Profiles of school engagement in 9th grade ($n = 1,025$). All engagement variables were centered by mean (mean for behavioral engagement = 3.05; mean for emotional engagement = 3.27; mean for cognitive engagement = 3.31).

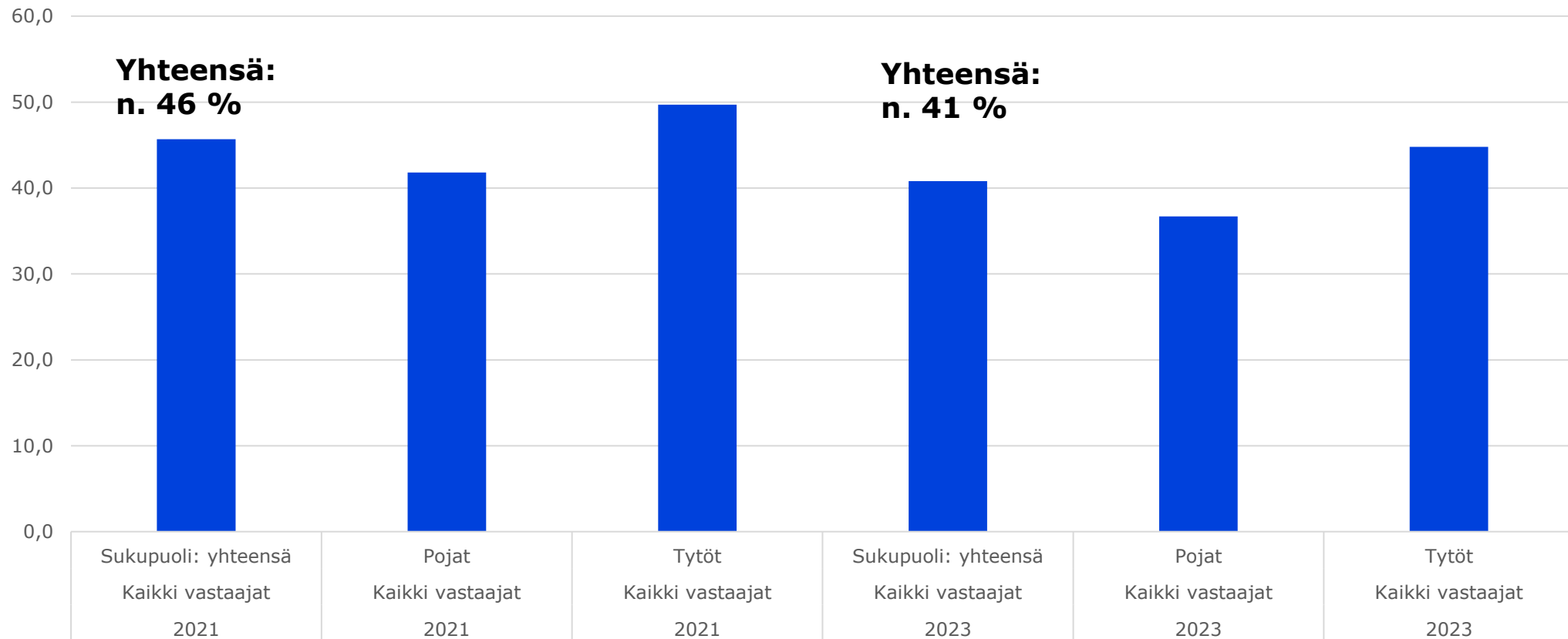
Millä ulottuvuudella/ulottuvuuksilla sinä olet kiinnittynyt yliopisto-opiskeluihisi? Keskustele 1-2 vieruskaverisi kanssa

Tunneperäinen
Kognitiivinen
Toiminnallinen

kiinnittyminen

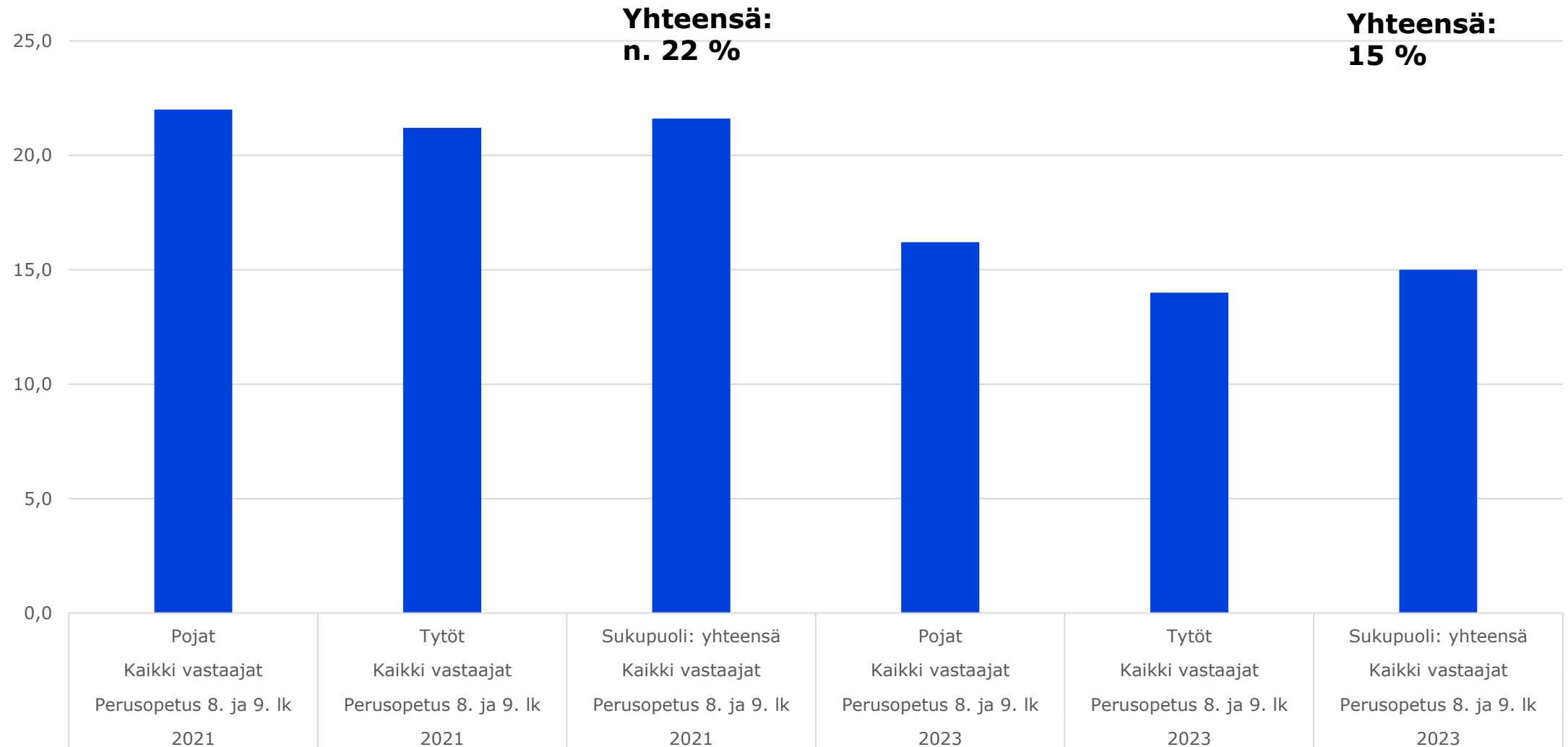
Joitakin Kouluterveyskyselyn indikaattoreita (%) Perusopetuksen 4.-5.- ja 8.-9. -luokat

Kokee kouluinnostusta %, Perusopetus 4. ja 5., 2021-23

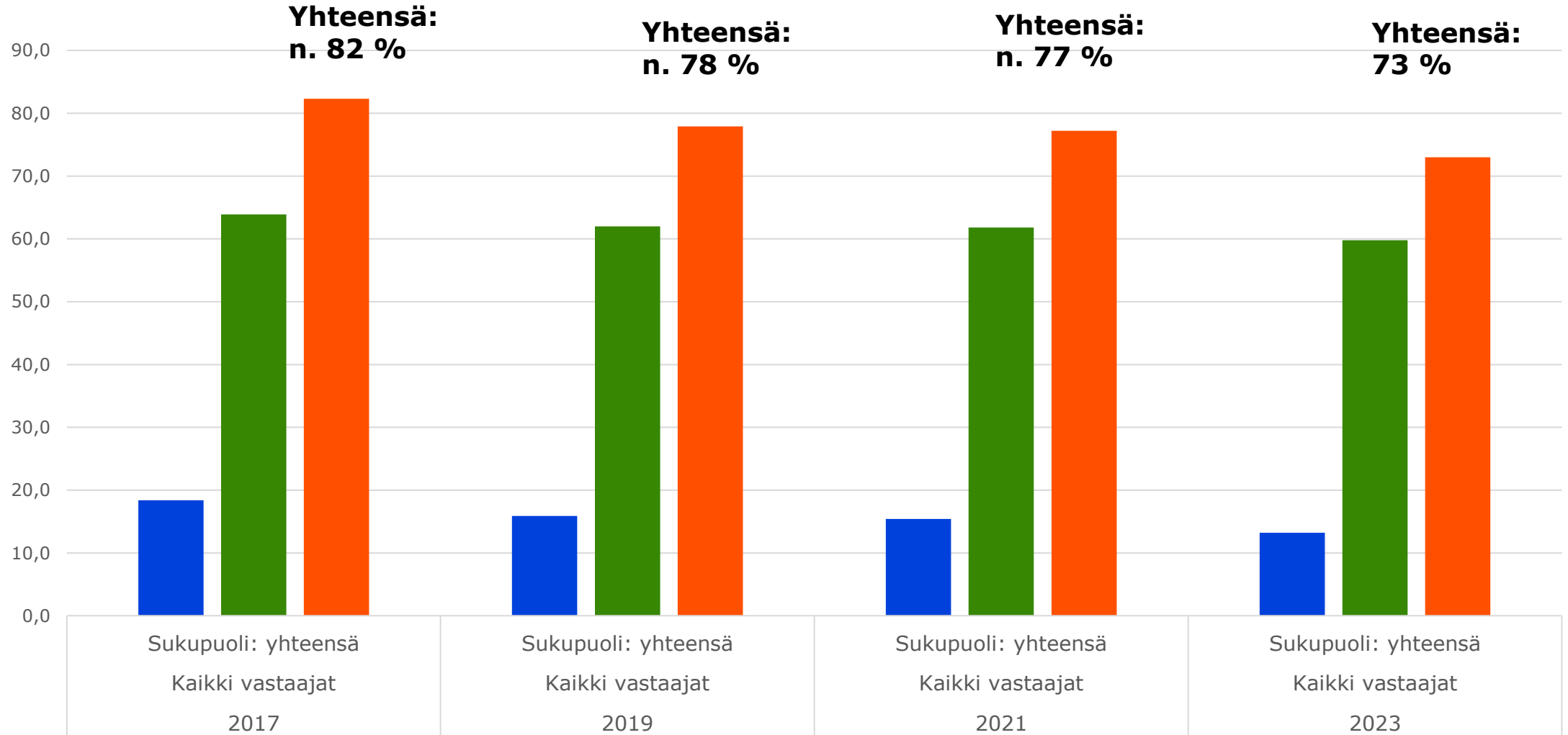

- 1) Kun herään aamulla, minusta tuntuu hyvältä aloittaa koulutyö/opiskelu
- 2) Olen innostunut koulutyöstä/opiskelusta
- 3) Kun teen koulutehtäviä/opiskeluun liittyviä tehtäviä, unohdan kaiken ympäriltäni

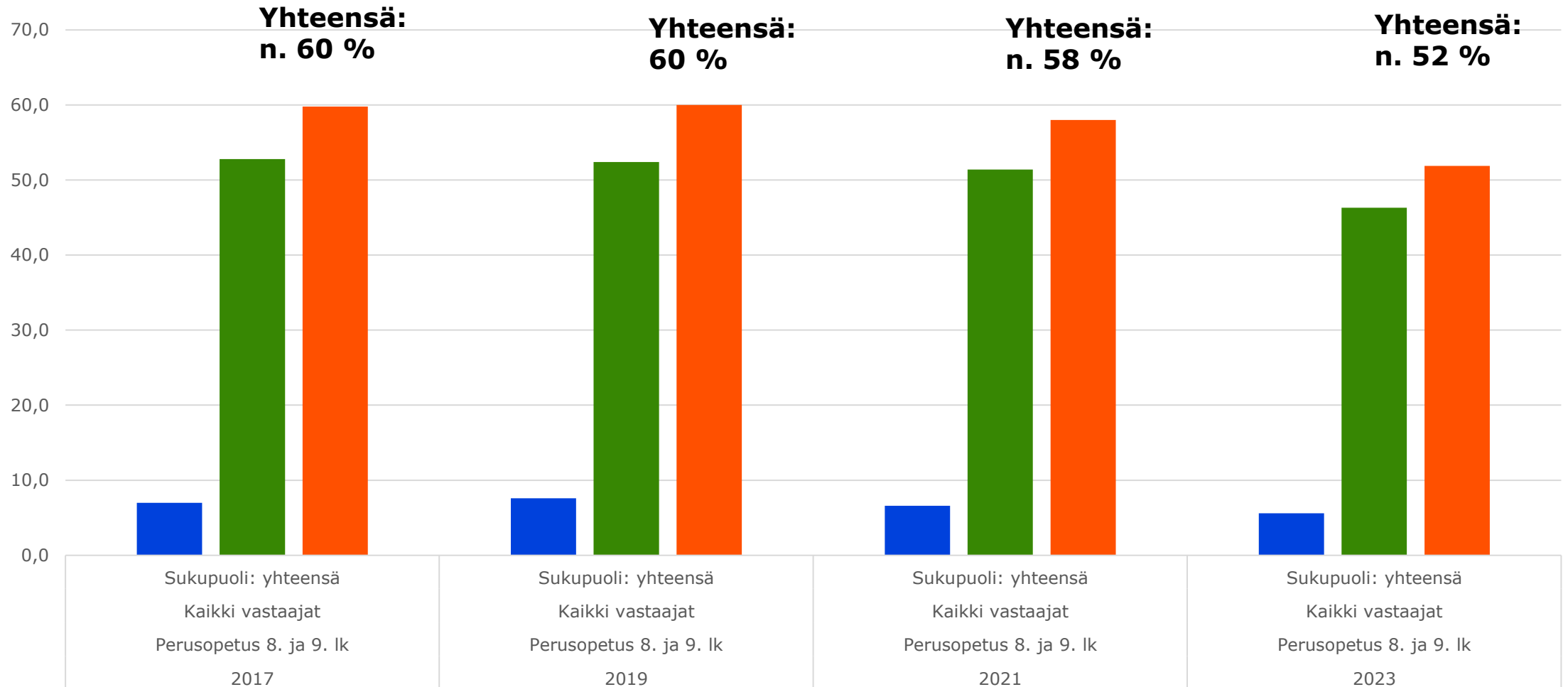
Kokee kouluinnostusta, %, Perusopetus 8. ja 9., 2021-23

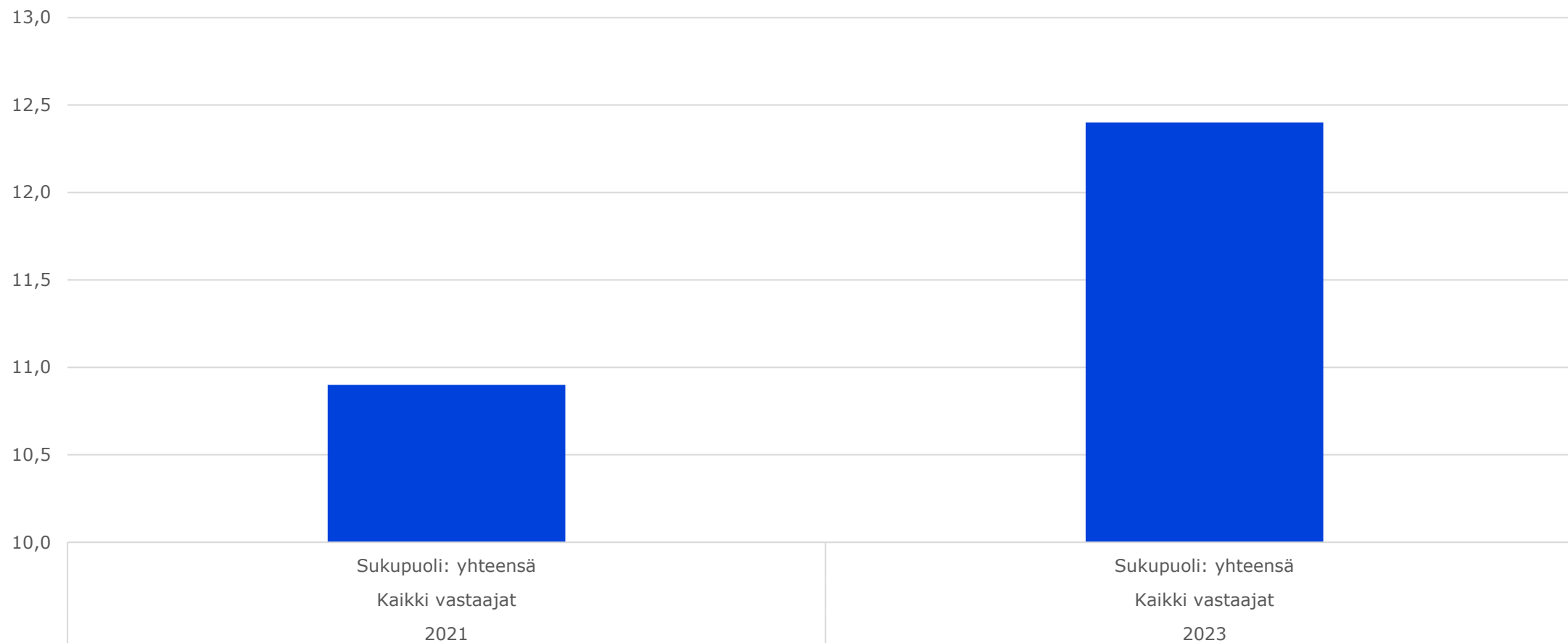
Pitää koulunkäynnistä: melko ja hyvin paljon, %, Perusopetus 4. ja 5. lk. oppilaat, 2017-23

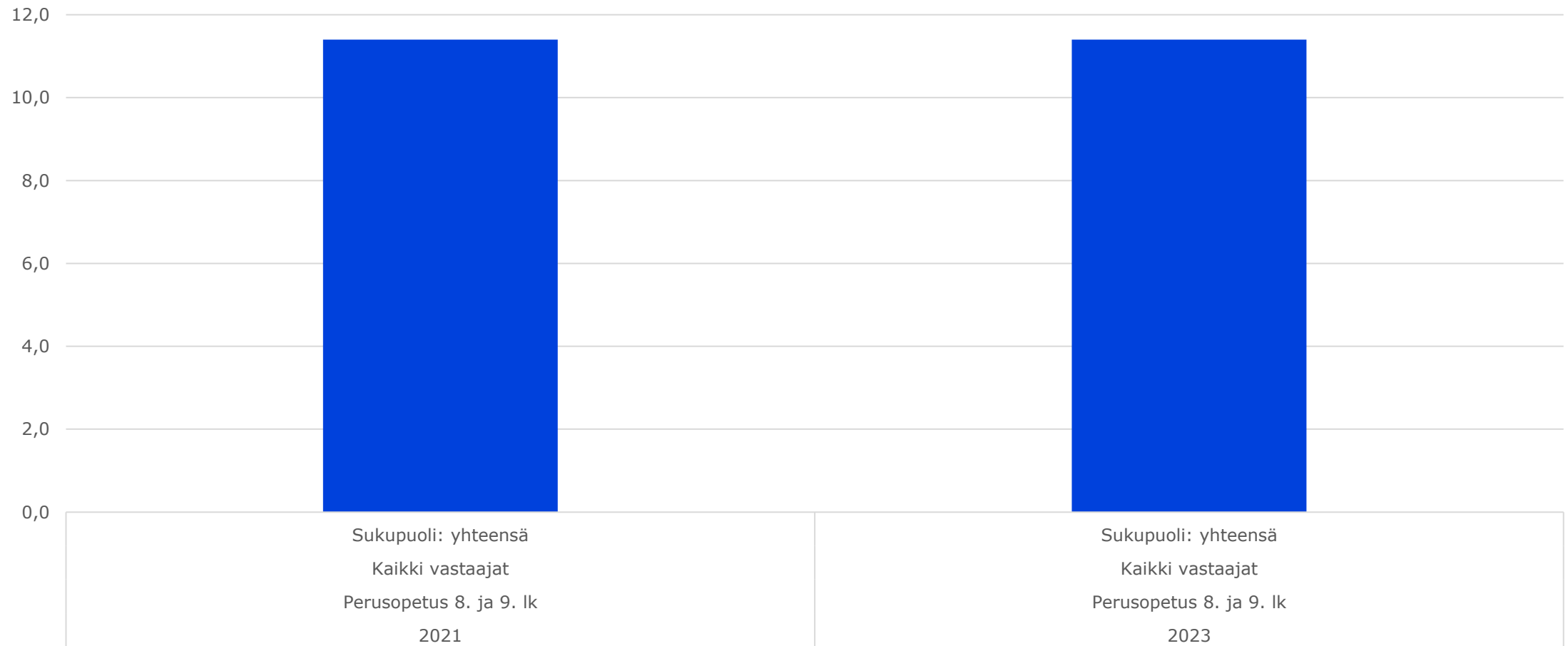
Pitää koulunkäynnistä: melko ja hyvin paljon, %, Perusopetus 8. ja 9. lk. oppilaat, 2017-23

Mieltii usein onko koulunkäynnillä merkitystä: usein, yhteensä %, Perusopetus 4. ja 5. lk.

Opintojen merkityksen vähentyminen: lähes päivittäin, yhteensä %, Perusopetus 8. ja 9. lk.

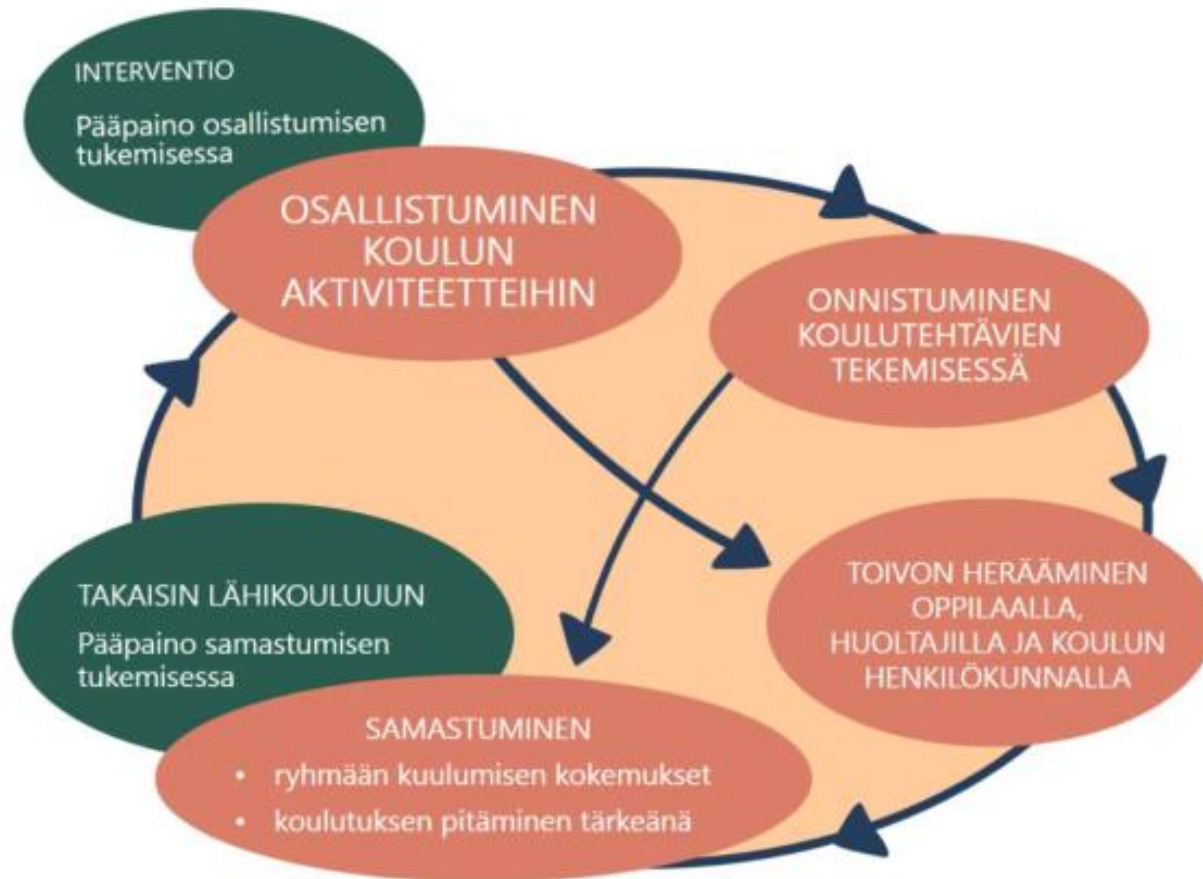
Sitouttava kouluuyhteisötyö¹

Yhteinen vastuu koulupäivästä -lukua (5.1.) on laajennettu kolmella uudella kappaleella:

- **Kouluun kiinnittyminen** ja poissaolojen ehkäiseminen,
- Poissaolojen seuranta ja niistä ilmoittaminen sekä
- Poissaoloihin puuttuminen ja taustasyiden selvittäminen

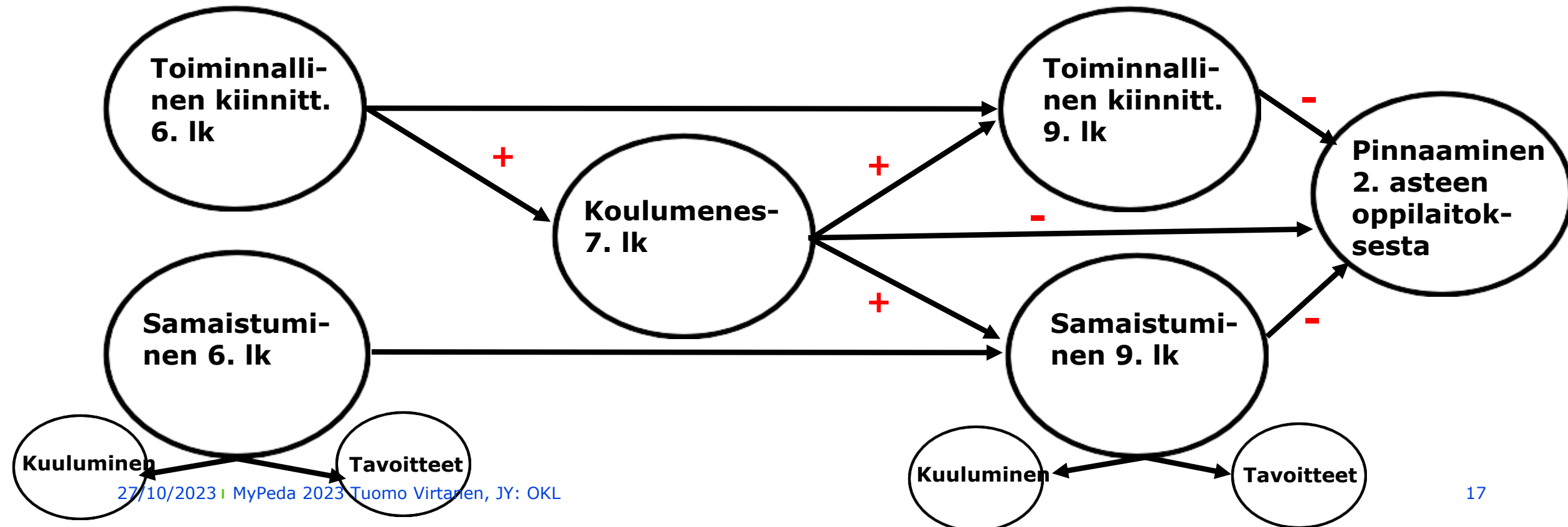
Osallistumisen ja samaistumisen kierto yli ajan

Osallistumisen ja samaistumisen kierto (mukailtu Jeremy Finnin Participation-Identification-mallista)³

Kiinnittymisen yhteys koulumenestykseen ja koulupinnaamiseen yli ajan

Tiedetään, että kiinnittyminen on positiivisessa yhteydessä koulumenestykseen ja negatiivisessa yhteydessä koulupinnaamiseen⁴.

Tulokset osoittivat, että...

Osallistumisen ja samaistumisen kierron mukaan kouluun kiinnittyminen on syklinen prosessi: toiminnallinen kiinnittyminen – tunneperäinen kiinnittyminen – toiminnallinen kiinnittyminen – koulumenestys - ...

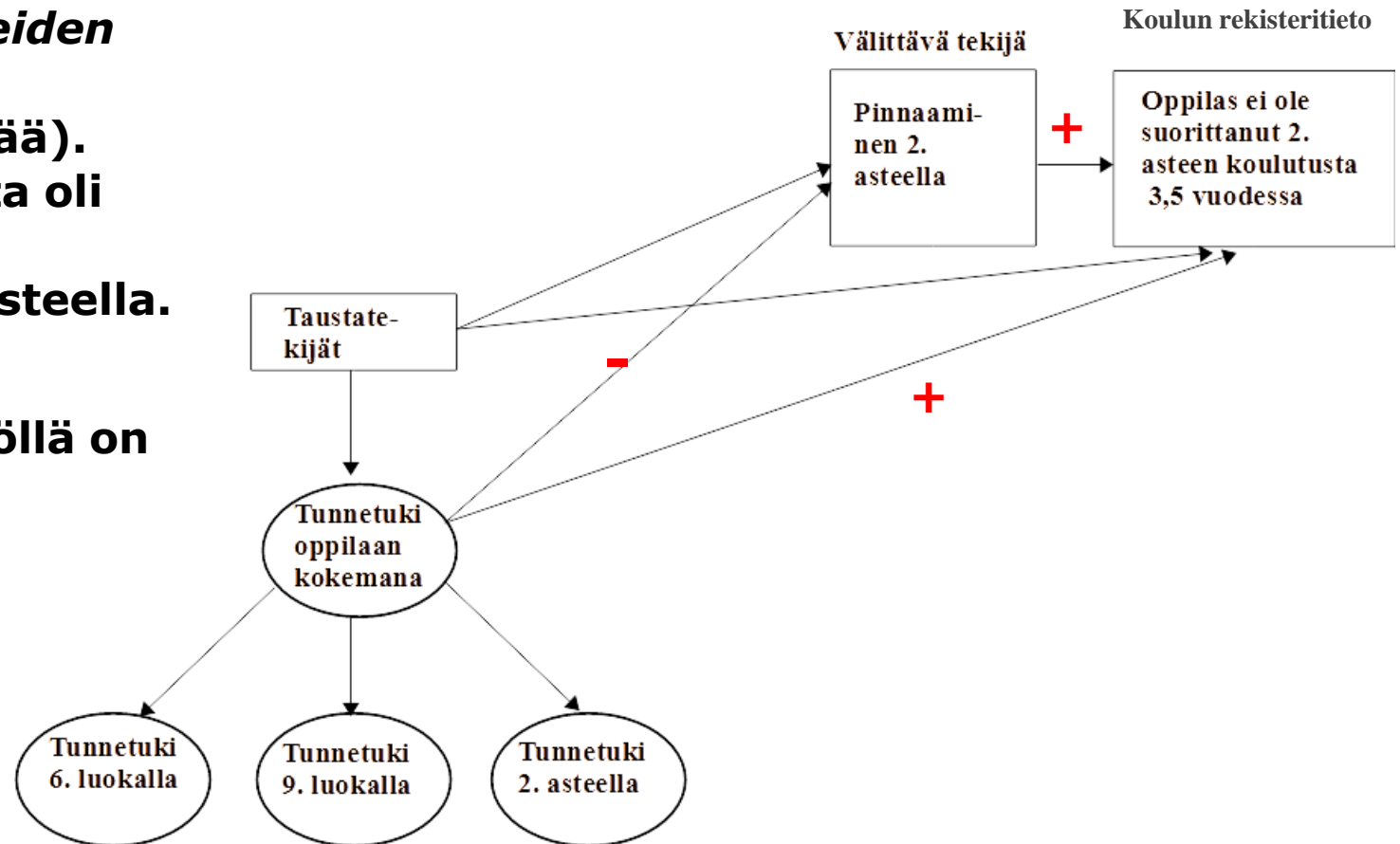
Oppimista ja kehittymistä ennustaa toiminnallinen kiinnittymisen taso.
Kouluun osallistuminen vahvistaa tunneperäistä kiinnittymistä koulumenestyksen välittämänä.

Kouluun kiinnittymisen edistäminen: Painopiste koko koulun toimintakulttuurissa

Oppilaan kokema sosiaalinen tuki (tunneperäinen kiinnittyminen) kouluun kiinnittymisen ennustajana

Tulokset osoittivat, että 46 %, 38 % ja 31 % oppilaiden *perheen, koulukavereiden ja opettajien* tuen kokemusten vaihteluista oli piirremäistä (pysyvää). Ts. 54 %, 62 % ja 69 % vaihteluista oli luokkakohtaista kuudennella ja yhdeksännellä luokalla ja toisella asteella.

Oppilaan kokemalla kouluympäristöllä on väliä!⁵

Tulokset osoittivat myös, että...

Oppilaiden kokema sosiaalinen tuki ja hyväksyntä koulun kannalta relevanteilta ihmisiltä ennusti vähempää pinnaamista 2. asteella ja suurempaa todennäköisyyttä suorittaa toinen aste 3,5 vuodessa.

Pinnaaminen on "punainen lippu", joka näyttää enteilevän suurempaa todennäköisyyttä 2. asteen opintojen venymiseen.

Koulun toimintakulttuurin kehittäminen: Yhteisöllisen positiivisen käyttäytymisen tuen toimintamalli⁶

1. Koulun aikuisten sitoutuminen suunnitelmalliseen ja tavoitteelliseen **kaikkien oppilaiden** positiivisen käyttäytymisen tukemiseen **kaikissa koulun tilanteissa**: 3–5 myönteistä kasvatustavoitetta (esim. "kuuntelen", "viittaan", "opiskelen", "autan").
2. Avoin vuoropuhelu yhteisön jäsenten välillä ja toimintamallista tiedottaminen
3. Oppilaiden kannustaminen antamalla positiivista palautetta ja palkitsemalla systemaattisesti toivotusta käyttäytymisestä
4. Yhteisten käyttäytymisodotusten (esim. "kohtelemme kaikkia yhteisön jäseniä kunnioittavasti") luominen ja niiden systemaattinen opettaminen
5. Koulutiimin muodostaminen tuen koordinoitua ja palkkiojärjestelmän muodostamista varten
6. Kouluyhteisön jäseniltä säännöllisesti kerättäviin aineistoihin perustuva päätöksenteko
7. Tuen vaikuttavuuden määrääjain toistuva seuranta

Aikuisten kiinnittyminen lapsen koulunkäyntiin

Opettaja

- Opettajan kiinnittyminen työhön on yhteydessä parempaan työtyytyväisyyteen ja vähäisempään työuupumukseen
- Opettajan työhön kiinnittyminen on yhteydessä oppilaiden kouluun kiinnittymiseen
- Hyvin työhönsä kiinnittyneet opettajat voivat olla samaan aikaan stressaantuneita

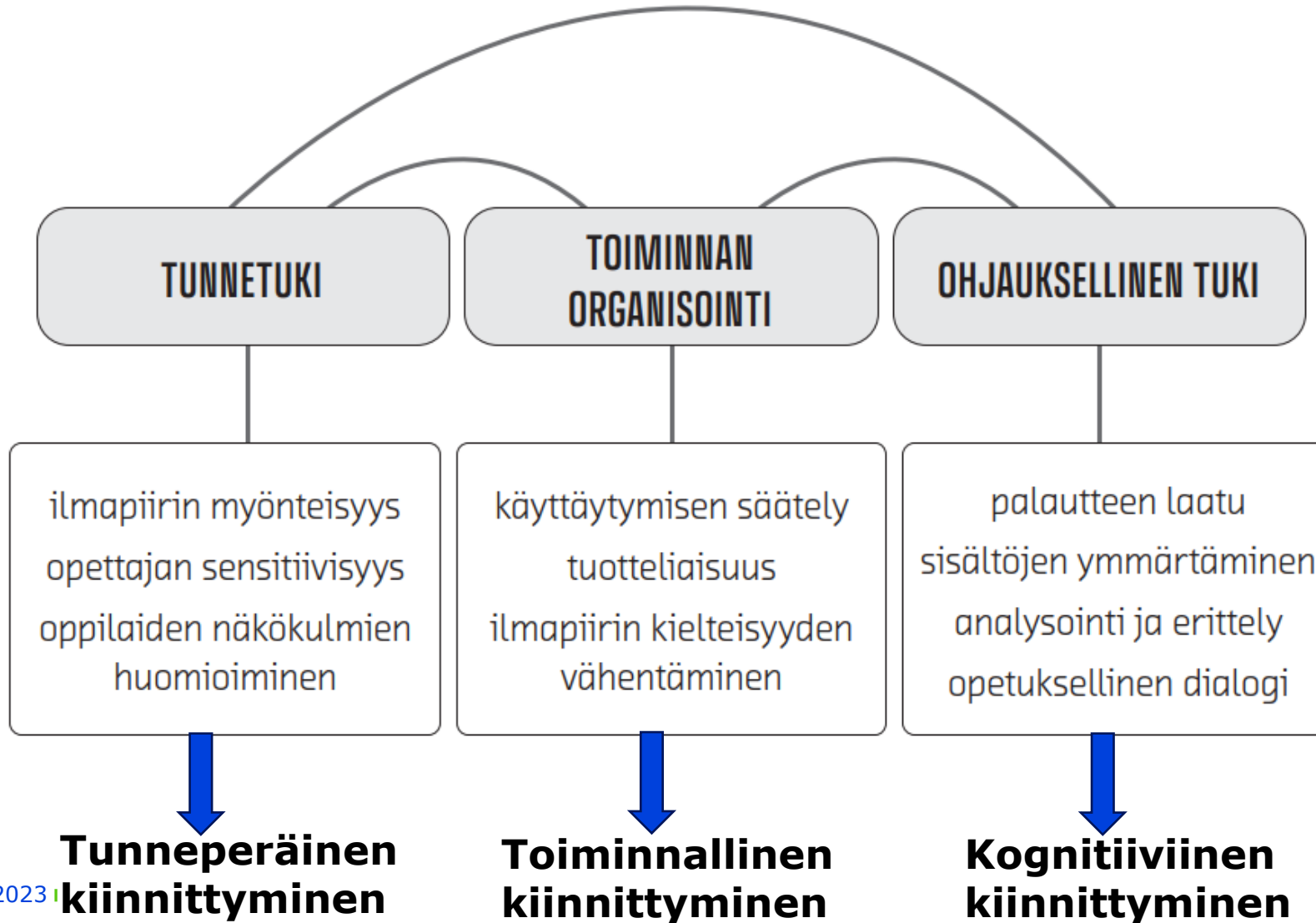
Rehtori

- Kun rehtori on opettajien tavoitettavissa ja häneltä saadaan tukea, opettajat näkevät oppilaiden kouluun kiinnittymisen positiivisemmin.

Vanhemmat/perhe

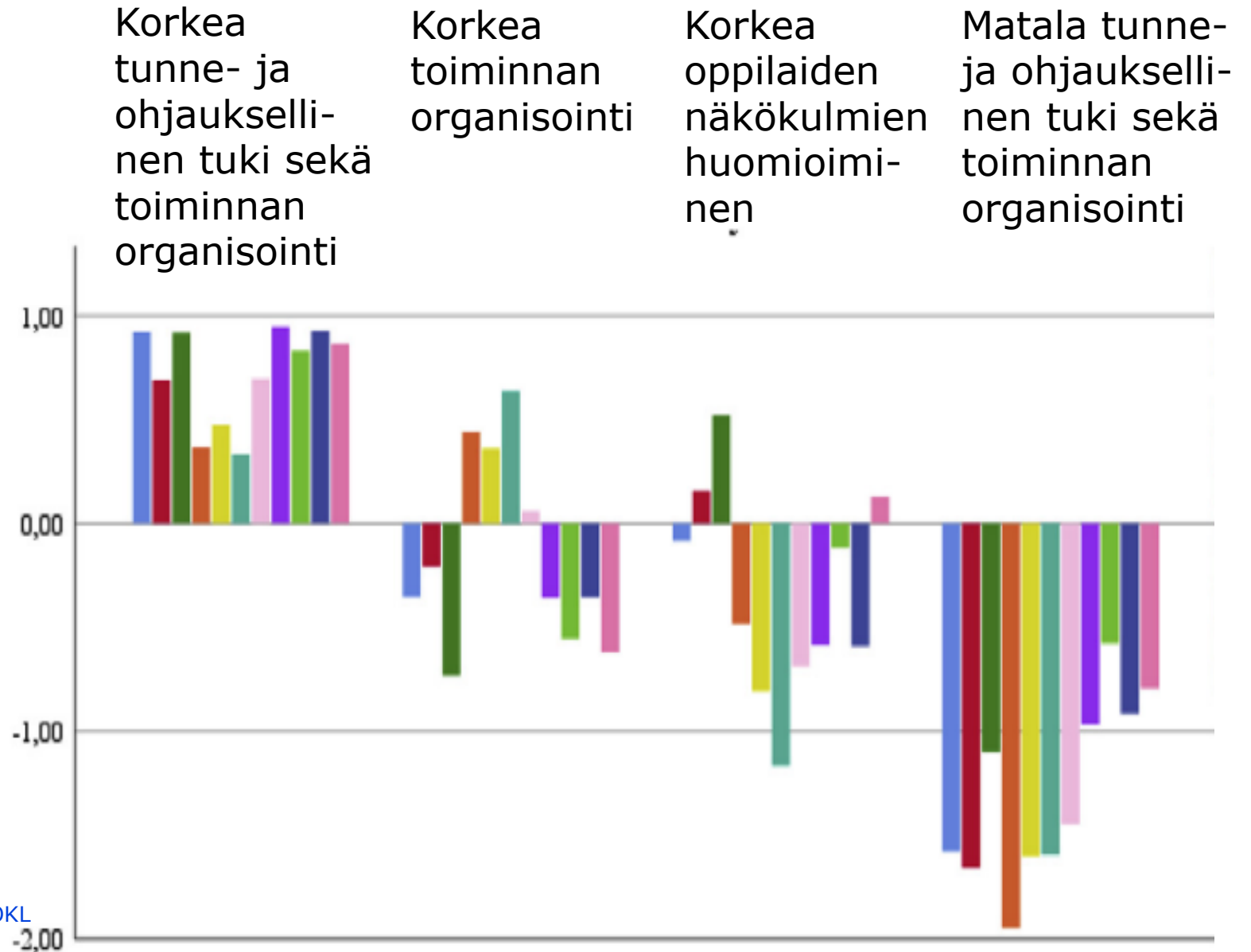
- Vanhempien antama tuki suojaa kouluun kiinnittymättömyydeltä ja koulupoissaoloilta
- Vanhemmat kiinnittyvät kouluun paremmin, jos he kokevat rehtorin olevan lämminhenkinen ja tukeva.

Vuorovaikutuksen avulla oppimisen viitekehyksen osa-alueet ja ulottuvuudet⁷

Luokkavuorovaikutus ja opettajien työtyytyväisyys

Profiloimme 5.-10.-luokkien opettajia observoimalla heidän luokkavuorovaikutustaan ja keräsimme tietoa heidän työtyytyväisyydestään ja tunne-peräisestä väsymyksestään⁸.

Tulokset osoittivat, että...

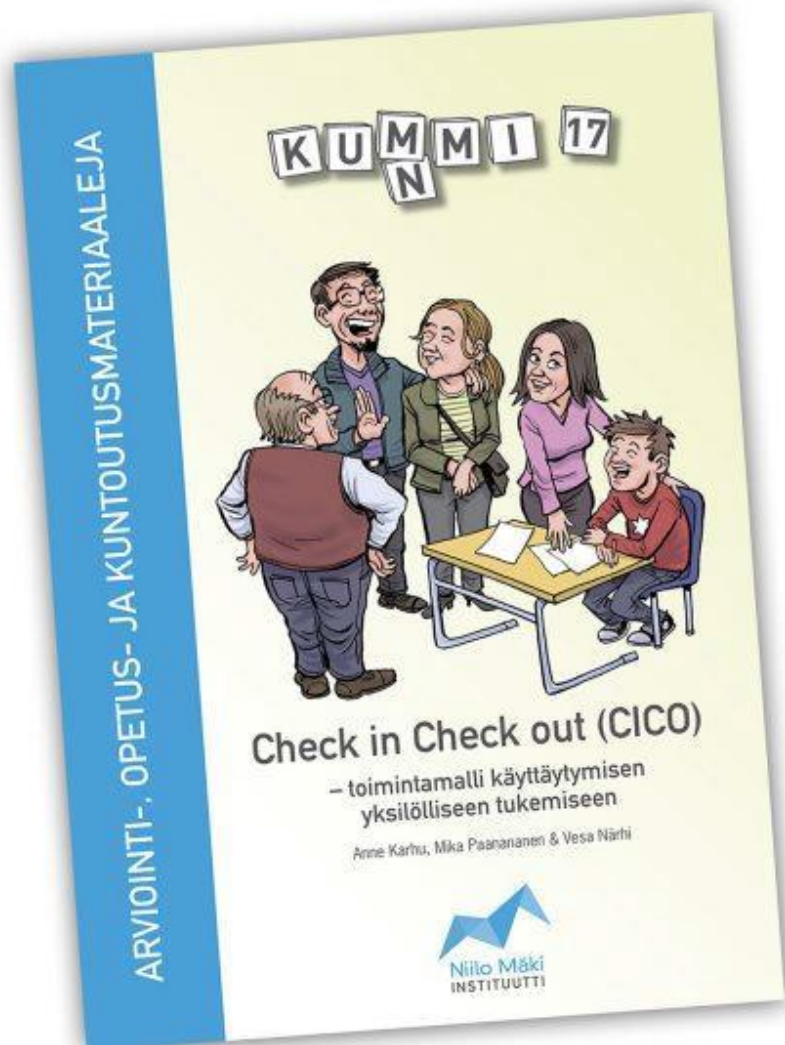
Työtyytyväiset opettajat kuuluivat todennäköisimmin *Korkean tunne- ja ohjauksellisen tuen sekä korkean toiminnan organisoinnin* profiiliin. Tähän profiiliin kuuluneet opettajat olivat työtyytyväisiä. Tunneperäinen väsymys ei erotellut opettajaprofiileja.

Opettajan työtyytyväisyys edistää siis luokkavuorovaikutusta oppilaiden kanssa. Tämän puolestaan tiedetään parantavan oppilaiden kouluun kiinnittymistä. Työhyvinvointi onkin yksi opettajan osaamisalueista siinä missä vuorovaikutustaidotkin.

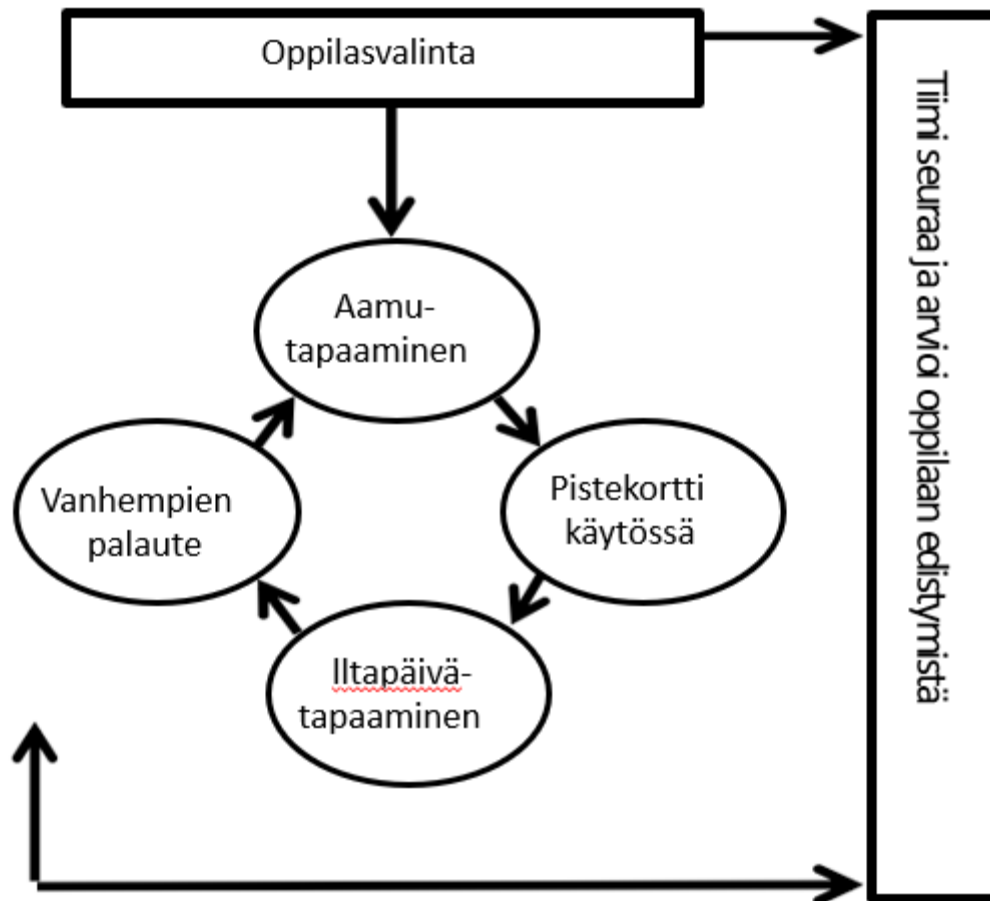
Kouluun kiinnittymisen edistäminen: Tarvitaan myös kohdennettuja keinoja

Toiminnallisen kiinnittymisen vahvistaminen: Check in, Check out eli CICO⁹

1. Selkeät käyttäytymisodotukset (1-3 tavoitetta), joiden saavuttamiseen ohjataan. Hyvä käyttäytyminen on taito.
2. Säännöllinen ja välitön, ensisijaisesti positiivinen ja kannustava palaute koulun aikuisilta ja oppilaan vanhemmilta
3. Koulun aikuisen antama jakamaton huomio
4. Tuen vaikuttavuuden seuranta.

CICO-tuen prosessit ja CICO-tiimin rooli

Koulun CICO-tiimi*

- Päättää lopullisesta oppilasvalinnasta opehaastattelun ja seurantajakson perusteella
- Arvioi oppilaskohtaisesti edistymistä
- Muokkaa tukea tarvittaessa
 - Oppilaan tavoitteet
 - Tavoitetaso (60 – 80%?)
 - Palkkio
- Seuraa toiminnan laatua: Toteutuuko tuki suunnitellusti?

*luokanopettaja/-ohjaaja, erityisopettaja sekä tarvittavat tahot kuten koulupsykologi, koulukuraattori, terveydenhoitaja, kasvatusohjaaja, sosiaalityöntekijä tai perhetyöntekijä

Kettukortti

Nimi: _____

Päiväys: _____

ARVIOINTI

2 = Hienoa!

1 = melko ok

0 = tavoite jäi
saavuttamatta

Pisteet /

Prosentit _____

Saavutettiin tavoitteet?

Kyllä Ei

Tavoite	8-8.45	9-9.45	10-11.00	ruokailu	11.30-12
Innostus ja ilo Teen tehtäväni.	2 1 0	2 1 0	2 1 0	2 1 0	2 1 0
Toisen kunnioittaminen Viitataan.	2 1 0	2 1 0	2 1 0	2 1 0	2 1 0

Allekirjoitus: _____

Check & Connect –manualisoitu interventio¹⁰

- Positiivinen psykologia: koulupudokkuuden ehkäiseminen kouluun kiinnittymistä parantamalla
- Tarveperustainen (fideliteetti huomioiden)
- Dataperustainen (Wilma ja SEI-F-mittari¹¹)
- Keskittyminen havaittaviin indikaattoreihin (läsnäolo, arvosanat, suotuisa käyttäytyminen)

1. Mentori: oppilaan pitkäaikainen (väh. 2 v.) luottoaikuinen, mentoroitavia oppilaita: 1-5/40-50 riippuen mentorin työsuhteesta

2. Check-komponentti: systemaattinen oppilaan koulunkäynnin seuraaminen

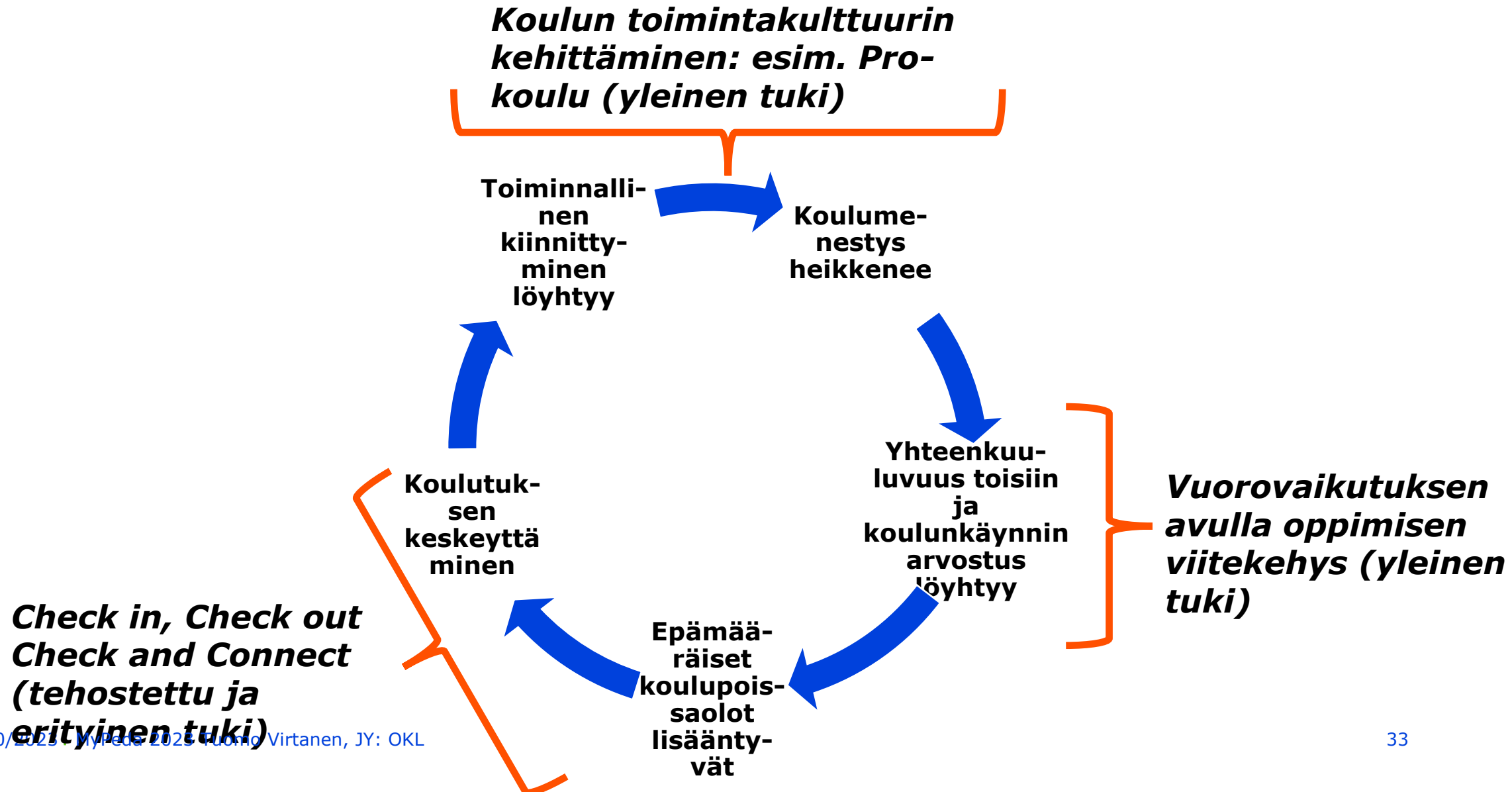
3. Connect-komponentti: Oikea-aikaiset, yksilöllistetut ja dataan perustuvat toimenpiteet paikalliset resurssit hyödyntäen

4. Työskentely perheiden kanssa: Mentorit tekevät yhteistyötä perheiden kanssa toimien kodin ja koulun välisenä yhteyshenkilönä ja pyrkien luomaan rakentavia koulu-perhe-suhteita.

Diojen yhteenvetoa

- Kiinnittymisessä on kyse oppilaan ja koulun välisestä vuorovaikutussuhteesta.
 - Kiinnittymiseen voidaan vaikuttaa opetuksella ja kasvatuksella.
 - On olemassa tutkimusperustaisia koko koulun ja yksilöllisiä keinoja edistää kiinnittymistä.
- Kolme ulottuvuutta: Hands on! Heads on! Hearts on!
- Kaksi tasoa: yleinen ja tilannesidonnainen kiinnittyminen.
- Kiinnittyminen on positiivisessa yhteydessä moniin toivottaviin koulutuksellisiin lopputulemiin kuten koulumenestykseen ja koulutuksen loppuun suorittamiseen.
- Kiinnittyminen on negatiivisessa yhteydessä moniin ei-toivottaviin koulutuksellisiin lopputulemiin kuten koulupinnaamiseen.
- Aikuisten kouluun kiinnittyminen ja hyvinvointi selittävät oppilaiden kouluun kiinnittymistä.
- Tärkeä kouluun kiinnittymisen "draiveri" on oppituntivuorovaikutus.

Diojen yhteenvetoa: Negatiivinen kehän estäminen

Poissa porukasta: Vahvista kouluun kiinnittymistä ja puutu poissaoloihin (PS-kustannus), 2023.

Kiitos

Tuomo Virtanen

Jyväskylän yliopisto, OKL

Tuomo.e.Virtanen@jyu.fi

Lähteet

1. Sergejeff, J. & OKM/Vapos. (2023). *Yhteisellä koulutiellä: Käsikirja perusopetuksen oppilaiden läsnäolon tukemiseen ja poissaolojen vähentämiseen*. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja, 2023:27.

2. Pöysä, S. (2020). *Students' situational engagement in lower secondary school: Association with overall engagement and contextual factors* [väitöskirja, Jyväskylän yliopisto].

Pöysä, S. (2021). Oppilaan tilannesidonnainen kiinnittyminen yläkoulussa: Yhteydet yleiseen kiinnittymiseen ja eri tilannetekijöihin. *Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti NMI-Bulletin*, 31(3), 1–9.

3. Palmu, I., Määttä, S., Sergejeff, J., Puustjärvi, A., Virtanen, T., Pilbacka-Rönkä, T., . . . Palmu, I. (2020). Takaisin kouluun: Koulua kouluakäymättömille. *Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri*.

Finn, J. D. (1989). Withdrawing From School. *Review of Educational Research*, 59(2), 117-142.
<https://doi.org/10.3102/00346543059002117>

4. Virtanen, T. E., Räikkönen, E., Lerkkanen, M., Määttä, S., & Vasalampi, K. (2021). Development of participation in and identification with school: Associations with truancy. *The Journal of Early Adolescence*, 41(3), 394-423. <https://doi.org/10.1177/0272431620919155>

5. Virtanen, T., Vasalampi, K., Lerkkanen, M., Pelkonen, J., & Poikkeus, A. (2022). Stability of social support during school transitions: Associations with truancy and not completing upper secondary education in normative time. *Learning and Instruction*, 82, 101663. <https://doi.org/10.1016/j.learninstruc.2022.101663> ³⁶

Lähteet

6. 5. ProKoulu. <https://www.prokoulu.fi/>
7. Hamre, B. K., Pianta, R. C., Downer, J. T., DeCoster, J., Mashburn, A. J., Jones, S. M., Brown, J. L., Cappella, E., Atkins, M., Rivers, S. E., Brackett, M. A. & Hamagami, A. (2013). Teaching through Interactions: Testing a developmental framework of teacher effectiveness in over 4,000 classrooms. *The Elementary School Journal*, 113(4), 461–487. <https://doi.org/10.1086/669616>
8. Virtanen, T. E., Vaaland, G. S. & Ertesvåg, S. K. (2019). Associations between observed patterns of classroom interactions and teacher wellbeing in lower secondary school. *Teaching and Teacher Education*, 77, 240–252. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2018.10.013>
9. Karhu, A. (2018). Check in, check out! *Käyttäytymisen tehostettua tukea lähikoulussa* [väitöskirja, Jyväskylän yliopisto].
- Karhu, A., Paananen, M., & Närhi, V. (2017). Check in Check out (CICO): Toimintamalli käyttäytymisen yksilölliseen tukemiseen (1. painos.). Niilo Mäki Instituutti.
10. Christenson, S. L., Stout, K. & Pohl, A. (2012). *Check & Connect manual: Implementing with fidelity*. Institute on Community Integration, University of Minnesota.
11. Virtanen, T. (2016). *Student engagement in Finnish lower secondary school* [väitöskirja, Jyväskylän yliopisto]. Appendix 2.